

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 713-01/11-03/01

Urbroj: 5030104-11-2

Zagreb, 12. svibnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2010. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/11-09/06, urbroja: 65-11-03, od 1. travnja 2011. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 - pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2010. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2010. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, aktom od 31. ožujka 2011. godine, ukazuje na sljedeće:

Temeljni je koncepcijski nedostatak Izvješća taj da preporuke ne čine poseban dio Izvješća, što otežava njihovu vidljivost te posljedično lakše provođenje. Jedine konkretne preporuke postoje u dijelu Izvješća koji se odnosi na analizu primjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u odnosu na žrtve nasilničkog ponašanja u obitelji, dok su u većini ostalih dijelova Izvješća preporuke neodređene i nekonkretizirane.

U poglavlju II. "Analiza po područjima rada" točki 2.1. "Nasilje u obitelji" podtočki 2.1.2. "Posebno o zaštitnim mjerama" (str. 56), u tekstu koji glasi: "...čini se da se provedba zaštitne mjere svodi na to da žrtva, u nedostatku drugog mehanizma i dovoljnog

broja policijskih službenika/ca, sama obavještava policiju ukoliko procjeni da joj je nasilnik približio bliže nego što mu je to dozvoljeno sudskom odlukom. Navedena zaštitna mjera bila bi učinkovitija ukoliko bi policija prethodno utvrdila raspolaže li nasilnik vatrenim oružjem.", Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da, sukladno obvezama iz Pravilnika o načinu provedbe zaštitnih mjera koje su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u nadležnost policije, policijski službenici i službenice imaju obvezu redovito kontaktirati sa žrtvom provjeravajući da li se počinitelj pridržava sudskom odlukom izrečene mu zaštitne mjere. No budući da bi svakodnevno održavanje navedenih kontakata bilo opterećujuće i za samu žrtvu, žrtva se upućuje na to da o svakoj promjeni odmah izvjesti policijske službenike/službenice. S obzirom na to da policija, provodeći zaštite mjere, ne pruža žrtvi 24-satnu tjelesnu zaštitu, potrebno je da žrtva izvjesti policiju o protupravnom ponašanju počinitelja. Također, potrebno je istaknuti da je suvišna konstatacija da bi navedena zaštitna mjera bila učinkovitija ukoliko bi policija prethodno utvrdila raspolaže li nasilnik vatrenim oružjem, budući da policija u svim slučajevima provjerava da li je počinitelj nasilja u obitelji registrirani vlasnik oružja, a u slučaju saznanja da posjeduje ilegalno oružje, poduzimaju se zakonom predviđene mjere sa svrhom njegova pronalaska i oduzimanja.

Nadalje, pod točkom 2.1.2.1. u odnosu na dio u kojem se navodi važnost provođenja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji (str. 56 i 57), u dijelu teksta koji glasi: "Vezano uz provođenje zaštitne mjere psihosocijalnog tretmana, pravobraniteljica je utvrdila da Uprava za kazneno pravo Ministarstva pravosuđa ne raspolaže statističkim podacima o broju i spolnoj strukturi korisnika psihosocijalnog tretmana.", potrebno je ukazati na činjenicu da Ministarstvo pravosuđa u svom ustroju ima Odjel za analitiku, statistiku i evidenciju koji prikuplja statističke podatke vezane uz nasilje u obitelji, uključujući i podatke o zaštitnim mjerama, koji se prikupljaju od pravosudnih tijela i dostavljaju Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, koje prikuplja podatke vezane za nasilje u obitelji od svih državnih institucija. Također, Ministarstvo pravosuđa je ustrojilo bazu podataka za praćenje sporova po osnovi diskriminacije, o čemu redovito izvještava pučkog pravobranitelja i Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

U odnosu na dio u kojem se navodi djelovanje Društva za psihološku pomoć iz Zagreba, vezano za psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji, nije navedeno da je u 2010. godini tretman provodio, uz navedeno Društvo, i veći broj fizičkih i pravnih osoba (ukupno 30 licenciranih u 2010. godini) koje djeluju i u drugim županijama, odnosno gradovima (Split, Rijeka, Osijek, Zadar, Dubrovnik, Slavonski Brod, Đakovo, Varaždin, Novska, Mali Lošinj).

Nadalje, u točki 2.1.3. (str. 58 i 59) navodi se da je Ravnateljstvo policije pokrenulo i realiziralo široku javnu kampanju "Živim život bez nasilja". S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske smatra važnim istaknuti i to da su u provedbu programa u lokalnoj zajednici uključeni i obiteljski centri, koji su u suradnji s policijskim postajama, u svrhu senzibilizacije javnosti za problematiku nasilja u obitelji, provodili planirane aktivnosti putem lokalnih medija, tiskovina, mrežnih stranica, gostujući u emisijama na lokalnim TV postajama, te u radijskim emisijama na temu nasilja u obitelji. U istom dijelu, a vezano uz Sporazum o suradnji za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, navedeno je da je Sporazum potpisan između Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva pravosuđa, a propušteno je navesti da su supotpisnici i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstvo uprave.

U točki 2.2. "Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine, analiza provedbe mjera u 2010.", vezano uz provedbu mjere 3. u području II. Nacionalne strategije, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na činjenicu da Ministarstvo pravosuđa prema svom ustroju ne osposobljava stručnjake za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji. Pravosudna akademija, koja je od 2010. godine samostalna institucija, odnosno ne djeluje u okviru Ministarstva pravosuđa, provodi edukaciju pravosudnih dužnosnika.

Vezano uz dio Izvješća koji se odnosi na provedbu mjere 2. u području IV. Nacionalne strategije, kojom je propisano stvaranje pretpostavki za sustavno i trajno rješavanje potreba zbrinjavanja, pravne i institucionalne zaštite žrtava nasilja u obitelji, navodi se tekst koji glasi: "Prema izvješću MOBMS-a, isto je tijekom 2010. godine poduprlo 6 projekata organizacija civilnog društva i ustanova koje rade na prevenciji nasilja u obitelji te zaštite žrtava. U tu svrhu je osigurano 322.000,00 kuna. Tijekom 2009. u sustavu socijalne skrbi osnovana je "Sigurna kuća Čakovec", kojoj je osigurana financijska pomoć u 2010. godini u iznosu od 20.000,00 kuna. Međutim, u dostavljenom izvješću nema podataka o tome da se započelo sa stvaranjem pretpostavki za sustavno i trajno rješavanje potreba zbrinjavanja žrtava nasilja u obitelji.". S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u svom izvješću pravobraniteljici za ravnopravnost spolova dostavilo također i podatke o tome da je u 2010. godini financijski podržan rad organizacija civilnoga društva koje vode savjetovališta i skloništa za žrtve nasilja u obitelji, te je u tu svrhu tijekom 2010. godine osigurano 2.529.827,67 kuna. Financijska potpora u radu pružena je Ženskoj grupi Karlovac "Korak", Autonomnoj ženskoj kući Zagreb, Ženskoj pomoći sada - SOS telefonu za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, Udruzi Brod - Grupi za ženska ljudska prava, Sigurnoj kući Istra, Centru za žene Adela, Sigurnoj kući Vukovarsko-srijemske županije, Udruzi za zaštitu obitelji Rijeka U.Z.O.R., Udruzi "MiRTa", Split, te Udruzi za zaštitu žena i djece žrtava obiteljskog nasilja "Iris". Također, u 2009. godini započelo je sustavno sufinanciranje rada 5 savjetovališta i skloništa za žene i djecu žrtava nasilja u obitelji, a u 2010. godini financijska je potpora proširena na još 5 savjetovališta i skloništa. Organizacije civilnoga društva koje vode savjetovališta i skloništa također ostvaruju financijsku potporu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nadalje, vezano uz dio koji se odnosi na provedbu mjere 7. područja V. Nacionalne strategije, potrebno je ukazati na pogrešku u tekstu koji glasi: "Kod mjere 3. Glave I. opisano je kako isto tijelo pruža potporu radu skloništa za žene i djecu žrtve nasilja". Ispravan tekst, koji je u izvješću o provedbi Nacionalne strategije Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uputilo pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, treba glasiti: "Kod mjera 2. i 9. područja IV. opisano je kako isto tijelo pruža potporu radu skloništa za žene i djecu žrtve nasilja.", budući da mjera 3. područja I. Nacionalne strategije govori o definiranju stavki u državnom proračunu radi provođenja aktivnosti unaprjeđenja zaštite od nasilja u obitelji, a mjere 2. i 9. područja IV. Nacionalne strategije odnose se na potporu organizacijama civilnoga društva koje osiguravaju pomoć žrtvama nasilja u obitelji.

U dijelu Izvješća koji se odnosi na provedbu mjere 8. područja V. Nacionalne strategije, u tekstu koji glasi: "Prema izvješću MOBMS-a, dana 29. studenoga 2010. potpisan je Sporazum o suradnji između MOBMS-a, MUP-a, MZSS-a, MZOŠ-a i MP-a", potrebno je dodati da je Sporazum potpisalo i Ministarstvo uprave, sukladno navodima iz izvješća Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, dostavljenom pravobraniteljici za ravnopravnost spolova.

Vezano uz točku 2.4. "Istraživanje - Iskustva žena žrtava nasilja u obitelji s radom državnih tijela obuhvaćenih Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji", u dijelu u kojem se navode pritužbe na rad nadležnih tijela (str. 90 i 91), Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da je, prema rezultatima istraživanja, 283, odnosno 85% ispitanica, imalo iskustva s radom policije, te da se kod opisivanja institucionalnih prepreka 17 odgovora, odnosno 8%, odnosilo na rad policije. Stoga, iako su žrtve imale više iskustava s policijom nego s bilo kojim drugim sustavom, te su navele manje primjedbi na lošu praksu policije nego na praksu drugih sustava, u komentaru istraživanja se apostrofira policija i potreba poboljšanja rada policije, unatoč tome što žene rijetko ističu postupke policije kao institucionalnu prepreku u borbi protiv nasilja.

U odnosu na podatke navedene u točki 5.3. "Analiza zastupljenosti žena i muškaraca u području obrazovanja", u dijelu koji se odnosi na studentice na visokim učilištima (str. 133), Vlada Republike Hrvatske ističe da je prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2009. godini na visokim učilištima diplomiralo 30.156 studenata, te da je u tome udio studentica 58,6%, pri čemu su vidljivi pomaci u odnosu na 2008. godinu. U društvenim i humanističkim znanostima udio diplomiranih žena čini otprilike 74,46%, u tehničkim znanostima 27,64%, biotehničkim 59,88%, prirodnim znanostima 69,22%, biomedicini i zdravstvu 70,97%, umjetnosti 64,8% i interdisciplinarnim znanostima 54,98%.

U odnosu na navode iz točke 5.4. "Upotreba rodno osjetljivog jezika u području obrazovanja", da je potrebno usklađivanje pedagoške dokumentacije u skladu s Pravilnikom o sadržaju i obliku svjedodžbi i drugih javnih isprava, te pedagoškoj dokumentaciji i evidenciji u školskim ustanovama (Narodne novine, broj 32/2010), potrebno je istaknuti da je sva nova pedagoška dokumentacija prilagođena i pisana rodno osjetljivim jezikom, ali da se matične knjige i registri ne mogu mijenjati svake godine, već vrijede dok u njima ima prostora za evidenciju podataka o učenicima i učenicama, o čemu je pravobraniteljica i obaviještena.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomislava Ivića, ministra obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Tomislava Karamarka, ministra unutarnjih poslova, dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, mr. sc. Stjepana Adanića, državnog tajnika u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, mr. sc. Zorana Pičuljana, državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa, Ivicu Buconjića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, dr. sc. Ivanu Mrkonjić, državnu tajnicu u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Zdenka Žunića, ravnatelja u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ivana Crnčeca i mr. sc. Branka Perana, ravnatelje u Ministarstvu pravosuđa, Olivera Grbića, glavnog ravnatelja policije Ravnateljstva policije u Ministarstvu unutarnjih poslova, te mr. sc. Jozu Čavara, ravnatelja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

 PREDsjednica
 Branka Kosor, dipl. iur.